

Indstilling om "Udsatte Unge – den forebyggende indsats"

December 2015

1. Resumé:

Det første emne, som Børn og Unge-byrådet 2015-2016 har valgt at fokusere på, er udsatte unge og forebyggelse heraf. Det er vigtigt for ungebyrådet at være med til at forbedre de forebyggende indsatser, der skal forhindre, at unge bliver udsatte. Unge mennesker møder mange udfordringer, og det er derfor vigtigt, at Aarhus Kommune har fokus på, hvordan man kan forhindre, at et ungt menneskes møde med udfordringer ikke resulterer i udsathed. Børn og Unge-byrådet har derfor diskuteret hvilke forebyggende tiltag, som kan være med til at minimere antallet af unge, der kommer i kategorien udsatte unge. Børn og Unge-byrådet arbejder med en bred definition af gruppen 'udsatte unge'; det er alle i spændet fra ensomme eller marginaliserede unge til unge, der er i risikogruppen for at blive hjemløse. Der er i Aarhus Kommune er en stigning i antallet af unge hjemløse¹.

Dette må og skal forebygges, men Børn og Unge-byrådet tror ikke på, at et enkelt initiativ kan løse problemet. Derfor må der en bredere indsats til. Nyere forskning viser, at udsatte unge kommer fra alle typer af hjem, og en stor del af dem ender derfor i en overset udsat gruppe². Hjælpen bør derfor være bredt orienteret, så ingen bliver overset. En styrket forebyggende indsats vil hindre, at gruppen af udsatte unge stiger i antal, og allerhelst skal den selvfølgelig falde. Grunden til dette fokus er simpelt: Kommunen giver med en øget forebyggende indsats endnu flere unge en reel chance i livet. Kommunen kan også være med til at forebygge problemer på længere sigt. Det er derfor vigtigt, at der allerede i de unge år bliver grebet ind, og at de unge kan få støtte, så snart de er i problemer.

Ungebyrådet arbejder normalt med børn og unge i alderen 0-18 år. Alligevel foreslår Børn og Unge-byrådet, at Aarhus Kommune ikke stopper arbejdet med udsatte unge, når de bliver 18 år, men i stedet tænker i en sammenhængende indsats for unge helt op til 25 år. Denne indstilling sendes derfor både til magistratsafdelingen Børn og Unge samt magi-

Børn og Unge-byrådet i Aarhus består af 31 unge i alderen 13 til 17 år og beskæftiger sig med alle spørgsmål, der vedrører børn og unge i kommunen. Byrådet er organiseret i et partnerskab mellem Århus Ungdommens Fællesråd (ÅUF) og Magistratsafdelingen Børn og Unge.

1

<https://www.aarhus.dk/~media/Dokumenter/MSB/SOC/Organisation/SUV/Publikationer/Projekter/Unge-hjemloese/Kortlaegning-af-unge-hjemloese-i-Aarhus-Kommune.pdf>

² <http://www.dr.dk/nyheder/indland/unge-fra-almindelige-familier-ender-i-misbrug-hjemloeshed-og-faengsel>

stratsafdelingen Sociale Forhold og Beskæftigelse i håbet om et bredt samarbejde på dette område.

Børn og Unge-byrådet foreslår nedenstående beslutningspunkter og ser helst, at de bliver vedtaget som samlet pakke, da de understøtter hinanden og samlet vil have den største effekt. Initiativerne vil dog også hver for sig have en gavnlig effekt, såfremt Aarhus Kommunes Byråd kun ønsker at gennemføre enkelte af punkterne.

2. Beslutningspunkter

1. Flere voksenstøttede aktiviteter og mere fokus på de, der allerede er der i fritiden, herunder specielt i skoleferier.
2. Øget brug af opsøgende medarbejdere til at spotte de unge, som er i risikogruppen for at blive udsatte ellers om allerede er udsatte.
3. Ressourcer til ung til ung-formidling om konsekvenserne ved det at være udsat.
4. Mere oplysning og flere kursuser til lærere, pædagoger, forældre og andre voksne, der omgiver de unge, om hvilke faresignaler de skal være opmærksomme på for at kunne spotte unge i risikogruppen.

3. Baggrund

Ad 1)

Gode fritidsaktiviteter i gode rammer er en del af grundstoffet til en god ungdom. Ungdomsklubber, foreningsliv og andre rammesættere skal understøtte, at unges muligheder for at indgå i positive sociale fællesskaber øges. Det ligger Børn og Unge-byrådet meget på sinde at forbedre de rammesatte muligheder i fritidslivet og især i ferierne. Særligt de længere ferier kan netop være en glidebane for nogle af de unge, der er på kanten. Uden dagligdagens fællesskab i skoler, ungdomsklubber og foreninger kan andre fællesskaber af mindre heldig karakter få tid og rum til at vokse. Det kan føre til, at flere unge f.eks. kommer ud i en kriminel løbebane, tager stoffer etc. Derfor foreslår Børn og Unge-byrådet, at man i fritidslivet og specielt i ferier øger antallet af sociale aktiviteter for unge. På den måde giver man de unge mulighed for at finde sunde fællesskaber under opsyn af voksne, hvormed man forhåbentlig kan forhindre, at de bliver en integreret del af udsatte miljøer. Det kunne f.eks. være ved at give fritids- og ungdomsskoleområdet midler til at afholde sommerferie klub, eller ved at understøtte foreningslivet til at gøre det.

Ad 2) Børn og Unge-byrådet mener, at kommunen har et ansvar for at gå forrest i det forebyggende arbejde ved at gøre større brug af medarbejdere med den rette

Aarhus Kommunes Børn & Unge-byråd
C/O ÅUF
Sankt Nicolaus Gade 2
DK-8000 Aarhus C
tlf. +45 8613 8911
Web: www.ungebyraad.dk
E-mail: ungebyraad@ungebyraad.dk

erfaring og viden om udsatte unge. For at kunne understøtte og opretholde en forebyggende indsats, mener Børn og Unge-byrådet, at det er nødvendigt med flere synlige og opsøgende medarbejdere på skoler, ungdomsuddannelser, ungdomsklubber og i andre fritidstilbud, hvor unge opholder sig. De unge, som er i risiko for at blive udsatte, skal kontinuerligt møde opsøgende medarbejdere, der dels har erfaring med de faresignaler, som unge på vej i den forkerte retning udstråler, dels med at tale med de unge på en givende måde. Disse medarbejdere skal orientere sig bredt, så ingen unge bliver overset, fordi de befinder sig i en såkaldt usynlig gruppe.

Ad 3)

Børn og Unge-byrådet opfordrer til, at kommunen øger indsatsen for at understøtte ung til ung-formidling. Det er medlemmerne af Børn og Unge-byrådets erfaring, at ung til ung-formidling har en god effekt i forhold til at få unge til at lytte efter, når de mødes i øjenhøjde. I erkendelse af, at det netop kan være svært for lærere, forældre etc at blive hørt, så mener Børn og Unge-byrådet, at det vil have en positiv effekt for unge at blive hørt af unge, som har erfaringer og oplevelser med at være udsat. Samtidig kan de få råd og viden om, hvilke faktorer de skal være opmærksom på, hvis nogle af deres venner er på vej i den forkerte retning, og de derfor skal opsøge hjælp og vejledning. Et eksempel på ung til ung-formidling kan være brug af ungdomsorganisationer som fx. Sammenslutningen Unge med Handicap, Normstormerne, Ventilen eller unge som selv har erfaring med udsathed. Ung til ung-formidlingen kan foregå på alle uddannelsessteder (fra folkeskoler til videregående uddannelser) og på andre steder, hvor unge opholder sig i Aarhus Kommune, fx ungdomsklubberne.

Ad 4)

Ny forskning viser, at halvdelen af udsatte unge kommer fra hjem uden sociale problemer. Det er oftest også de udsatte unge fra velfungerende, ressourcerstærke hjem, som kommer sidst i kontakt med systemet, fordi de er gode til at opretholde en facade og skjule, at de har det skidt. Børn og Unge-byrådet mener derfor, at det er vigtigt at oplyse både lærere, pædagoger, forældre og andre voksne, der har kontakt med børn, om, hvordan faresignaler kan opdages i tide, og hvordan den voksne skal handle i tilfælde af, at han/hun opdager en ung, der udviser et eller flere faresignaler. Jo tidligere udsathed bliver spottet, jo større er chancerne for at kunne hjælpe, vejlede og/eller behandle den udsatte. Det er derfor vigtigt, at kommunen sørger for at alle, der omgås de unge har den rette viden til at kunne spotte faresignaler. Det er essentielt for Aarhus' sammenhængskraft at minimere antallet af udsatte unge. Yderligere vil en senere indsats være endnu mere ressource- og tidskrævende.

4. Den forventede effekt

Børn og Unge-byrådet forventer, at de beskrevne initiativer vil forebygge, at unge bliver udsatte. Det er i særdeleshed godt for den enkelte, men i det lange løb også en gevinst for Aarhus Kommune.

5. Ressourcer:

Børn og Unge-byrådet er opmærksom på, at forebyggende arbejde er ressourcetungt, men forventer, at indsatsen på sigt betaler sig tilbage i sparede omkostninger, når færre unge bliver udsatte, og kommunen dermed generelt får færre udgifter til socialt arbejde.